

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LI. Quo iure sint à potestate saeculari Exempti Clerici, Res, Causaeque
Ecclesiasticae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

pendit decimas, vt Sacerdoti & Regi. Iuris diuini est idem, in Veteri Testamēto sic iubente Deo Leuitis dari, *Leu. ult. Num. 18. Malach. 3.* Quæ præcepta quæ Moralia sunt, etiam Christianos obligāt; non quæ iudicialia: teste Clemente *lib. 2. Const. Apostolic. c. 29. 38. &c.* Quippe Christiana debet abundare iustitia, *Matth. 5. plusquam Phariseorum.* Sic & S. Patres, & Concilia prisca. Estq; ratio: quia Laborāt pro bono publico: ideò decimæ debita sunt non vt eleemosynæ, etiā discipulis. Ita S. Scriptura in *Antichristop. 2. q. 20.*

II. Dare Decimas, quoad Quotam hanc, non est iuris diuini Christianis. Quia hoc nusquam extat. Et præceptum Veteris Testamenti non erat Morale: nec enim erat ante Moylen: Nam Abraham vltro dedit: *Iacob, Genes. 28.* vltro vouit. Nec est propriè Ceremoniale; quia non ad colendum Deum ordinatur; sed ad æquitatem inter homines. Et, iudicialia sublata sunt.

Debentur tamen iure diuino quoad substantiam; etsi non quoad Quantitatem istam. Iura etiam Ecclesiastica quotam decimarum determinarunt, non vt Legis Veteris, sed exempli. Vnde tum Clericus potest renunciare suo debito decimali: Tum Ecclesia legem suam mutare: Tum Consuetudo contraria Legem abrogare. Ita *D. Tho. 22. q. 7. a. 2.* Idque quæ Ecclesiastica est Lex de quota: non, quæ naturalis quoad substantiam.

QVÆSTIO LI.

*Quo iure sint EXEMTI Clerici,
RES, & cause Ecclesiastica
ab Seculari potestate?*

LV THERANI: 1. Vt Petrus Martyr in *Rom. 13.* Negat Principes dare posse Clero priuilegium Exemptionis: quod sit contra ius diuinum, omnes politico subiiciens Magistratui. 2. BRENTIVS in *prolegomenis.* Melanchthon in *Lois cap. de l'au- gēt. Res & Causas Cleri politicis subiiciunt tribuna- libus.*

3. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 11. §. 15.* In omnibus subiectos vult, exceptis causis merè Ecclesiasticis.

SVADENT istis. 1. Quia Constantinus edixit, *Si quis Episcoporum tumultuatus sit, mea executione coercetur:* Eiecitque Eusebium in exilium.

2. Martyr. Iure diuino omnia anima subiuoribus Potestatibus subiecta est, *Rom. 13.* Ergo non poterunt Reges Clerum eximere. 3. Marcellus. *Matth. 17.* Christus soluit tributum, quæ a debuit.

AV T O R. 1. In causis Ecclesiasticis Clerici sunt exempti iure diuino. 1. Quia regimen Ecclesiasticum distinctū est à politico, & isto sublimi^o. patet supra *quæstione 2. 3. & 12.* 2. Christus Petro & Apostolis omnem potestatem suam commisit, vt Pastoribus in oues. Supra *q. 19. 20. 21.* 3. Apostoli, eorumque successores Ecclesiam diu rexerunt, cum nulli essent Principes Christiani: nec ad politicos causas retulerunt. 4. Sic Concilia sancierunt, Patres docuerunt. &c.

II. Clerici non sunt exempti ab legibus politicis, non contrariis iuri Canonico, aut officio Clericali: sed directiue subsunt. 1. Quia Clerici sunt ciues & partes politicæ. 2. Papa permiserunt.

Non tamen Clerici possunt iudicari à sæcularib^o, etsi in legem ciuilem peccassent. Quia sic Papæ, Concilia, Imperatoresque decreuerunt. Absurdum est Pastorem ab oue iudicari.

III. Bona Ecclesiastica sunt à tributis sæcularium exempta: idque iure, non simpliciter naturali, nec merè positiuo;

tiuo; sed iure gentium, quod partim est naturale, partim positium. Hinc mos omnium fuit gentium; Sacris deditos; & quæ ipsorum essent, pro exemptis haberi. Vt Leuitæ, *Exod. 20. Num. 1.* Sacerdotes, *Genes. 47.* sub Pharaone: Et *1. Esdra 7.* sub Artaxerxe. 2. Vt Anima corpori præest, non subest: ita nec Clericia subesse debet Politicæ, in Sacris. Vide *Antichristum p. 2. q. 21.*

DICO AD I. Quos Concilium Nicænum prius damnarat Arianos; sententiam in eos est executus Imperator.

AD II. Rectè: At Ecclesiastica potestas est sublimior: ergo non subiecta inferiori sæculari in rebus aut sacris, aut ad sacra pertinentibus.

AD III. Christus soluit, quia voluit, non quia debuit. *Nam liberi sunt filii: Sed ut non scandalizemus eos, vade &c.*

VIII. DE MONACHIS.

QVÆSTIO LII.

Quàm durum in Monachos odium Luthero-caluinistarum?

LUTHERVS in obsecro suo Epithalamio ad *1. Cor. 7.* Omnes eos qui Cælibem vitam in monasteriis ducunt, idolo Moloch corpora sua cremare confirmat. *Ibidem*, Statum Religionis nil valere; ethnicum, terrenum, sæcularem; ac veluti lutum esse scribit. &c. Magdeburgenses Centuria *4. c. 10.* aiunt. *Quis non hæc hominum monstra exeretur, ut inimicos humana societatis, & contra totam secundam Tabulam delinquentes? Melanchthon in Apologia articulo de votis: Vota & opera Monachorum appellat observationes fatuas, hypocriticas simulaciones, Traditiones pharisaicas, & Mahumeticas.*

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 13.* ait, Monachos omnes esse Sophistas cucullatos, qui ab

Ecclesia discessionem fecerint, & se totos diabolo consecrarint: Monasteria esse lupanaria; Vota monastica, retia Satanæ.

Sic & hæresiarchæ in *Genealog. p. 2. q. 15.*

AUTOR. 1. Filii tenebrarum æquis oculis nequeunt lucem Religionis intueri; desertores militiæ oderunt castra Sanctorum. *Nam*, ait S. Antonius apud S. Athanasium, *omnis quidem Christianos Diabolus odit; sed probos Monachos, Christi, virgines tolerare nullo modo potest.*

2. Dissimillima de iis S. Patres, quorum pars magna & ipsi monasticen coluerunt: Quibus à Christo, *Matth. 19. Marc. 10. Luc. 18.* centuplum in hoc sæculo; sedes honoraria in iudicio; locus in cœlorum regno promittitur. Sed vniuersè hæc satis,

QVÆSTIO LIII.

Qualis Origo fuerit Religionum?

LUTHERANI. Vt Magdeburgenses *Cent. 4. c. 8.* *Cæpit hoc sæculo 400. primum monasticæ: se ab Antono Michano. &c.* Idque *Cent. 5. c. 6.* partim obsecratione doctrinæ de iustificatone, & veru cultibus Deip. ritum ex praua amulatione Essenorum; *Cent. 2. c. 6.* partem casu, ut fugerent persecutionem; ut de Paulo S. Hieronymus testatur.

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 13. §. 10.* Melanchthon in *Apologia articulo 27.* aunt fuisse quidem quarto, & quinto sæculo Monachos aliquos; sed eos, qui nunc sunt, cum eis habere commune nihil: ideoque hodiernum monachatum rem esse nouam.

SVADENT istis. 1. Quia an liber de vita S. Antonii monachis ab Athanasio conscriptus, dubitant Magdeburgenses *Cent. 4. c. 10.* 2. Quia, Negant iidem *Cent. 1. l. 2. c. 10.* Erasmus, Lutherus, Calvinus, &c. librum de Ecclesiæ hierarchia esse Dionysii Areopagitæ. 3. Quia negant, *ibidem c. 3.* Philonem de Christianis, sed Estenis, scripsisse.

AUTOR. Tria asserimus: vnde & SVADENT